

Szanowni Państwo

W imieniu Komitetu Redakcyjnego Chirurgii Narządów Ruchu i Ortopedii Polskiej – oficjalnego czasopisma Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego, zwracamy się do Pana Profesora z uprzejmą prośbą.

Chirurgia Narządów Ruchu i Ortopedia Polska została utworzona w 1928 roku w Poznaniu przez założycieli Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego. Jest to jedno z najstarszych pism naukowych w Polsce. Z wyjątkiem kilku lat okupacji, czasopismo ukazuje się regularnie do dzisiaj. Opublikowano dotychczas ponad 3000 recenzowanych prac. W Komitecie Naukowym aktywnie działali najznamienitsi polscy ortopedzi, traumatolodzy i chirurdzy.

Zauważamy, że ostatnie lata – niestety – nie sprzyjają spokojnemu i racjonalnemu rozwojowi nauki. Częste zmiany modeli kształcenia, reformy edukacyjne, niedofinansowanie oraz bezwzględny wyścig za punktami koniecznymi dla osiągnięcia weryfikacji dorobku naukowego nie znajdują miejsca dla refleksji i skupienia, które w nauce są konieczne.

Ocenie i klasyfikacji zostały także poddane czasopisma, dla których zastosowano statystyczny miernik obecności w bazach indeksujących. W procesie weryfikacji nie zwrócono w ogóle uwagi na znaczenie czasopism dla konkretnych środowisk naukowych. Pominięto cały dotychczasowy dorobek wielu pokoleń specjalistów. Warto zaznaczyć, że bazy indeksujące są często komercyjnym produktem prywatnych, zagranicznych firm, które wykorzystują swoją silną pozycję dla promowania czasopism własnych i konkretnych hermetycznych środowisk naukowych z zagranicy.

Przez ostatnie trzy lata Redakcja naszego czasopisma, wraz z wydawcą Wydawnictwem Exemplum, wypełniała wszystkie zalecenia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, służące podniesieniu rangi periodyku i w konsekwencji do pozytywnej oceny ministerialnej:

- od 2017 roku wszystkie prace wydawane są w języku angielskim,
- każda praca posiada numer DOI,
- archiwizujemy prace w bazie Portico (USA), zgodnie z zaleceniem PubMed,
- czasopismo jest w wersji drukowanej oraz elektronicznej z darmowym otwartym dostępem do pełnych wersji prac (Open Access),
- sukcesywnie wnioskujemy do PubMed,
- podnieśliśmy punktację w IndexCopernicus,
- zarejestrowano czasopismo w Sądzie Rejonowym w Poznaniu do spisu czasopism,

W 2018 roku złożyliśmy wniosek o dofinansowanie przez Ministerstwo z programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”, dzięki któremu mieliśmy osiągnąć podwyższenie punktacji.

Pierwsza ocena była negatywna i niezgodna ze stanem faktycznym, więc Wydawca złożył przysługujące Zażalenie do oceny. **Ministerstwo odrzuciło Zażalenie bez uzasadnienia (tłumacząc się ustawowym brakiem obowiązku odpowiedzi na Zażalenie [sic!])**

- a) Zarzucono czasopismu brak platformy internetowej do zgłaszania i recenzowania prac – **mamy taką platformę już od 3 lat!**
- b) Wskazano brak wystarczającej liczby członków z zagranicy w Komitecie Redakcyjnym – **mamy ich 23 (nie wskazano ilu powinno być!)**
- c) Wskazano brak czasopisma w PubMed – **jesteśmy w PubMed, tylko mamy przerwę. Wnioskowaliśmy o przywrócenie na listę, ale wniosek został odrzucono z powodu**

lokalnego charakteru czasopisma. Będziemy wnioskować ponownie, właśnie mija karencja złożenia powtórnego wniosku

- d)** Wskazano brak aktywności we wprowadzaniu metadanych do międzynarodowych baz danych – **przesyłamy metadane do Crossref, złożyliśmy wnioski do Scopus, jesteśmy w GoogleScholar**
- e)** Wskazano, że pismo zawiera prace głównie z ośrodków krajowych i posiada ograniczony zasięg – niestety, to prawda: **brakuje prac od autorów zagranicznych**

Ministerstwo zauważyło, że Redakcja działa poprawnie i rozumie współczesne wymogi wydawnicze, ale nie ma szans na umiędzynarodowienie, **a my właśnie wnioskowaliśmy o pomoc w realizacji umiędzynarodowienia (korekty językowe, zakup programu antyplagiatowego itp.).**

Ostatnia ogłoszona przez Ministerstwo lista czasopism nie uwzględnia naszego czasopisma, podobnie jak kilkuset innych znaczących dla nauki polskich periodyków. Mamy obecnie przyznane 5 punktów ministerialnych.

Dodać należy, że wpłynęły do Ministerstwa liczne uwagi i protesty.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich tworzona lista może mieć negatywny wpływ na rozwój polskiej nauki, gdyż:

- może to wpłynąć na zahamowanie prowadzenia ważnych w perspektywie polskiej badań naukowych,
- prowadzić do likwidacji szeregu renomowanych krajowych czasopism naukowych,
- powodować patologie na rynku wydawniczym spowodowane brakiem transparentnych procedur tworzenia list wydawców.

Przed wszystkim jednak zaproponowane rozwiązania wpłyną na ograniczenie możliwości awansu naukowego młodych naukowców, którzy – z uwagi na przedmiot prowadzonych badań i brak możliwości opublikowania ich wyników w czasopismach z listy ministerialnej – zostaną wykluczeni z grona osób mogących uzyskać stopień naukowy doktora, czy doktora habilitowanego – wskazuje Adam Bodnar (Rzecznika Praw Obywatelskich).

Oficjalny list do ministra Jarosława Gowina wystosowali także członkowie Editors' Club Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, stowarzyszenia redaktorów polskich czasopism medycznych. W swoim stanowisku zwracają się do Pana Ministra o nowelizację dopiero co wprowadzonej listy:

„Przedstawione zmiany budzą wiele kontrowersji i wprowadzają niepokój w środowisku naukowym. Ze wstępnych analiz wynika, że punktacja ta jest w wielu miejscach wadliwa, a przypisane do czasopism dziedziny są często błędne lub niepełne” — piszą redaktorzy czasopism medycznych.

Ich zdaniem jest to efekt nie tylko pośpiechu i bałaganu przy układaniu listy, ale samych kryteriów oceny, przed którymi ostrzegali już w listopadzie 2018 r. Zastosowanie eksperymentalnych „niejasnych i niesprawdzonych” wskaźników oceny — taki zarzut formułują medycy wobec listy. Narzekają również na błędne przyporządkowanie czasopism naukowych do dyscyplin (na liście każde czasopismo ma dyscyplinę, do których należy; to często powracający zarzut).

Lekarze postulują wyrzucenie listy do kosza oraz napisanie nowej — ułożonej przez ekspertów z danej dyscypliny.

„Należałoby wziąć pod uwagę możliwość utworzenia kilku niezależnych list czasopism uwzględniających specyfikę stosowanych badań. W pełni rozumiemy, że tymi samymi kryteriami trudno jest oceniać nauki ścisłe i humanistyczne” — piszą.

Nasze środowisko także wystosowało list do ministra Jarosława Gowina, będący wyrazem niezrozumienia i zaniepokojenia dla stosowanych kryteriów oceny czasopism naukowych. List został odczytany podczas Walnego Zgromadzenia na CXXXVIII Dniach Ortopedycznych Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego zorganizowanych w Siedlcach w 2019 roku. Pod listem podpisał się Zarząd Towarzystwa oraz wszyscy obecni na Zgromadzeniu. Niestety, Ministerstwo w odpowiedzi nie odniosło się do przedstawionych przez nas argumentów.

Pozwoliliśmy sobie na przytoczenie powyższych opisów i reakcji środowiska, aby dokładnie zobrazować sytuację – nie tylko naszego czasopisma.

W obecnych realiach, jedyną szansą dla podtrzymania prawie stuletniego procesu wydawniczego Chirurgii Narządów Ruchu i Ortopedii Polskiej jest solidarna konsolidacja naszego środowiska.

Sukces i pozycja każdego renomowanego czasopisma naukowego zależy od:

1. wysokiego poziomu merytorycznego publikowanych prac,
2. sprawnie działającej redakcji,
3. poziomu edytorskiego.

Niestety, nie spełniamy warunku pierwszego – najważniejszego. Bez prac krajowych na wysokim poziomie, plus prac z zagranicy nic nie osiągniemy. To jasno wynika z ocen czasopisma.

W związku z tym zwracamy się z apelem o pomoc naszemu oficjalnemu czasopismu – za które wszyscy jesteśmy odpowiedzialni – i zadeklarowanie, że przez okres najbliższych dwóch lat decydujecie się Państwo nadsyłać deklaracyjną liczbę oryginalnych prace na wysokim poziomie merytorycznym.

Jedynie solidarna postawa pozwoli uratować nasze specjalistyczne czasopismo i nie zaprzepaścić dorobku wielu pokoleń ortopedów i traumatologów – naszych szacownych kolegów.

Zakładamy, że dzięki wspólnemu działaniu będziemy mogli w okresie dwóch lat podnieść punktację Chirurgii Narządów Ruchu i Ortopedii Polskiej i udowodnić, że jej wartość dla rozwoju ortopedii i traumatologii jest niezwykle cenna. Będzie to kluczowe w kolejnej ocenie ministerialnej oraz w kwalifikowaniu czasopisma do baz indeksujących.

Uprzejmie prosimy o kierowanie deklaracji nadsyłania prac z Państwa Ośrodka drogą mailową na adres:

office@polishorthopaedics.pl

Łączymy wyrazy szacunku

Prof. dr hab. med. Andrzej Nowakowski
Redaktor Naczelny Chirurgii Narządów Ruchu i Ortopedii Polskiej

Dr hab. med. Tomasz Mazurek, prof. Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
Zastępca Redaktora Naczelnego Chirurgii Narządów Ruchu i Ortopedii Polskiej